

1. Franz Kafka: PREOBRAZBA

Kafka se je rodil leta 1883 v Pragi, v družini premožnega židovskega trgovca. Študiral je pravo in postal uradnik zavarovalnice. Problematičnost svojega življenja je občutil zlasti ob razmerju do očeta, v ljubezni, pa tudi zaradi svojega porekla. Bolan za jetiko se je moral zdraviti, dokler ni umrl v Kierlingu leta 1924.

Uvrščamo ga v obdobje književnih smeri 20. st. in je eden začetnikov modernega romana. Zgodbe v njegovih romanih *Proces* in *Grad* ali v novelah, kakršna je zlasti *Preobrazba*, so nenavadne, fantastične, groteskne, nelogične in bizarne. V nasprotju s temi zgodbami pa sta Kafkov slog in pripovedna tehnika zelo stvarna, vsakdanja, skoraj tradicionalna. Kafka je svoje pripovedništvo oprl na like, dogodke in simbole sanj in podzavesti. Tematsko pa se njegova proza giblje v območju osamljenosti, tesnobe, krivde, življenjskega nesmisla in smrti. To pa je praviloma nekakšna kazen za nezavedno posameznikovo krivdo. V svojih delih, zlasti v *Preobrazbi*, opisuje občutje odtujenosti in nemoči (hroščeva nemoč v *Preobrazbi*) kot posledico življenjskih okoliščin. Kafka je tudi sam občutil odtujenost in nemoč, saj je bil Nемеc med Čehi, Žid med Nemci, bolan med zdravimi in umetnik v trgovski družini.

Njegova najbolj znana dela so novele *Preobrazba* (1916), *Sodba* (1916), *Podeželski sodnik* (1919) in romani *Proces* (1925), *Grad* (1926), *Amerika* (1927).

Novela Preobrazba

Gregor Samsa se je preko noči spremenil v hrošča. S tem je postal tudi na zunaj drugačen, posledica drugačnosti pa je bila izločenost iz družine, družbe. Gregor je po preobrazbi mesece preživel v svoji sobi. Zanj je skrbela njegova sestra Greta, vendar je čez čas Gregorju posvečala vse manj pozornosti, saj je imela svoje obveznosti. Tako je Gregor vse manj jedel in je slabel, njegova soba pa je postala neurejena. Nekega dne je Gregor prišel ves prašen iz sobe in preplašil tri podnajemnike, ki zanj niso vedeli. Tisti trenutek so se Samsovi odločili, da se ga morajo znebiti, pa tudi misli, da je to Gregor. Gregor se je poln bolečine počasi vrnil v svojo sobo, kjer je ob svitu umrl. S tem so se končale njegove muke in muke staršev ter sestre.

Podobo hrošča je mogoče razložiti kot vzvišen, prezirljiv odnos družine do njenega člana ali tudi družbe do umetnika. Gregor Samsa postane po preobrazbi nemočna žrtev okolice, ki ga končno tudi usmrti.